

לָהֶם תִּוְרָה שְׁבַעַל פֶּה מֵרָה
בְּדַחְקִים רַבִּים, בַּעֲנִיּוֹת, שִׁיתַקִּים
בָּהֶם (שם א) וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם
בַּעֲבֹדָה קָשָׁה - זֹו קָשִׁיא. בַּחֲמֹר
- זֶה קַל וְחֹמֶר. וּבִלְבָנִים - זֶה
לַבּוֹן הַלֵּכָה. וּבִכָּל עֲבֹדָה בְּשׂוּדָה
- זֹו בְּרִיתָא. אֶת כָּל עֲבֹדְתָם אֲשֶׁר
עָבְדוּ בָהֶם בְּפָרֶךְ - זֶה תִּיק"ו.

וְרוּעָה הַנְּאֻמָּן, שֵׁם הַתַּקִּים בָּךְ,
שֵׁם שֵׁם לוֹ חַק וּמִשְׁפָּט וְשֵׁם נִסְהוּ.
וּכְעֵץ הַדַּעַת הִזָּה טוֹב וְרַע, שֶׁהוּא
אֲסוּר וְהַתֵּר, וּבִאֲוֹתָם סוּדוֹת
שֶׁהַתְּגִלוּ עַל יָדְךָ, וַיִּמְתְּקוּ הַמַּיִם.
כְּמוֹ מֶלַח שֶׁמִּמְתִּיק אֶת הַבֶּשֶׂר,
כִּי יִמְתְּקוּ בְּסוּדוֹת שֶׁמִּתְּגַלִּים
עַל יָדְךָ כֹּל אוֹתָן קָשׁוּיֹת
וּמִחְלוּקוֹת שֶׁל מַיִם מְרִירִים שֶׁל
תִּוְרָה שְׁבַעַל פֶּה, יִחְזְרוּ מִתּוֹקִים
מִי הַתּוֹרָה. וַיִּסְוֶרְךָ, בְּסוּדוֹת אֵלוֹ
שֶׁהַתְּגִלוּ עַל יָדְךָ, יִהְיוּ לָךְ
מִתּוֹקִים, וַיִּחְזְרוּ לָךְ כֹּל הַדַּחְקִים
שֶׁלָּךְ כַּחֲלוּמוֹת שֶׁעָבְרוּ. וְחַל"ם
בַּהֲפֹךְ אוֹתוֹת - מְל"ח,
שֶׁמִּמְתִּיק אֶת הַבֶּשֶׂר. גַּם יִסּוּרִים
מִמְתְּקִים, כְּמוֹ שֶׁפָּרְשׂוּהָ.

וְלִרְשָׁעִים חוֹזְרִים הַיִּסּוּרִים מֶלַח
סְדוּמִית, שֶׁמַּעֲוֹר אֶת הַעֵינִים,
לְקַיֵּם בָּהֶם (איוב יא) וְעֵינֵי רְשָׁעִים
תִּכְלִינָה. וְהֵם עָרַב רַב רְשָׁעִים,
שִׁיתַקִּים בָּהֶם בְּאוֹתוֹ זְמַן, (דניאל
יב) יִתְבַּרְרוּ וַיִּתְּלַבְּנוּ וַיִּצְרְפוּ רַבִּים
וְהִרְשִׁיעוּ רְשָׁעִים. יִתְּלַבְּנוּ - אֵלֶּה
בַּעֲלֵי מִשְׁנָה. וַיִּצְרְפוּ - הֵם זֶרַע
קֹדֶשׁ שֶׁל שָׂר הָעֵם. זֶהוּ שֶׁפְּתוּב
(זכריה יג) וַיִּצְרַפְתִּים כַּצֶּרֶף אֶת
הַכֶּסֶף. וְהִרְשִׁיעוּ רְשָׁעִים - אֵלֶּה
עָרַב רַב.

וְהַמְּשַׁבְּלִים יְבִינוּ (דניאל שם) - אֵלוֹ
בַּעֲלֵי קְבֻלָּה, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (שם)
וְהַמְּשַׁפְּלִים יִזְהָרוּ כְּזֹהֵר הַרְקִיעַ.
אֵלוֹ אוֹתָם שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים כְּזֹהֵר זֶה
שֶׁנֶּקְרָא סֶפֶר הַזֹּהָר, שֶׁהוּא כְּמוֹ
תַּבַּת נֹחַ שֶׁמִּתְּכַנְּסִים בָּהּ שְׁנַיִם מַעֲרִי וְשְׁנַיִם מִמְּשַׁפְּחָה, שֶׁבָּהֶם
יִתְקַיֵּם (שמות א) כֹּל הַבֵּן הַיְלֹוֹד הַיְאֹוֹרָה תִּשְׁלִיכֶוּהוּ.

מֵאֲרֵי מִשְׁנָה. אוֹף הָכָא וּבְאֹו מִרְתָּה, אֶתְהַדְרַר לֹון אוֹרִייתָא
דְּבַעַל פֶּה, מֵרָה בְּדַחְקִין סְגִיאִין, בַּעֲנִיּוֹתָא, דִּיתַקִּים בְּהוּ,
(שם א) וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בַּעֲבֹדָה קָשָׁה: זֹו קוּשִׁיא.
בַּחֲמֹר: דָּא קַל וְחֹמֶר. וּבִלְבָנִים: דָּא לַבּוֹן הַלֵּכָה. וּבִכָּל
עֲבֹדָה בְּשׂוּדָה: דָּא בְּרִיתָא. אֶת כָּל עֲבֹדְתָם אֲשֶׁר עָבְדוּ
בָהֶם בְּפָרֶךְ: דָּא תִיק"ו.

וְרוּעָא מְהִימָנָא, תַּמָּן אֶתְקִים בָּךְ, שֵׁם שֵׁם לוֹ חַק וּמִשְׁפָּט
וְשֵׁם נִסְהוּ. וּבִהֵאֵי עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, דָּאִיהוּ
אִיסוּר וְהִיתֵר. וּבְאִינוּן רִזִּין דָּאֶתְגַּלְיִין עַל יָדְךָ, וַיִּמְתְּקוּ
הַמַּיִם. כַּמְּלַח דְּמִמְתְּקַת בְּשָׂרָא, הַכִּי יִתְמַתְּקוּן בְּרוּזִיא
דָּאֶתְגַּלְיִין עַל יָדְךָ, כֹּל אִינוּן קוּשִׁיִּין וּמִחְלוּקוֹת, דְּמִיִּין
מְרִירָן דְּאוֹרִייתָא דְּבַעַל פֶּה, אֶתְהַדְרֵר מִתִּיקָן מִי אוֹרִייתָא,
וַיִּסּוּרִין דִּילָךְ, בְּרִזִּין אֵלִין דָּאֶתְגַּלְיִין עַל יָדְךָ, יִהּוֹן לָךְ
מִתִּיקִין, וַיִּהְדְּרוּן לָךְ כֹּל דַּחְקִין דִּילָךְ, כַּחֲלָמִין דְּעַבְרִין.
וְחַל"ם, בְּהִיפּוּף אֶתְוּוֹן מְל"ח. דְּמִמְתְּקַת יֵת בְּשָׂרָא. אוֹף
יִסּוּרִין מִמְתְּקִים. כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ.

וְלִרְשָׁעִים מִתְהַדְרִין יִסּוּרִין מֶלַח סְדוּמִית, דָּאִיהֵי מַסְמָא
אֶת הַעֵינִים, לְקַיֵּמָא בְּהוּ (איוב יא) וְעֵינֵי רְשָׁעִים
תִּכְלִינָה. וַאִינוּן (דף קנ"ג ע"ב) עָרַב רַב רְשִׁיעִיא, דִּיתַקִּים
בְּהוּ בְּהוּא זְמַנָּא, (דניאל יב) יִתְבַּרְרוּ וַיִּתְּלַבְּנוּ וַיִּצְרְפוּ רַבִּים
וְהִרְשִׁיעוּ רְשָׁעִים. יִתְּלַבְּנוּ: אִינוּן מֵאֲרֵי מִשְׁנָה. וַיִּצְרְפוּ:
אִינוּן זֶרַע קֹדֶשׁ דְּשָׂר עָמָא. הָדָא הוּא דְכְתִיב, (זכריה
יג) וַיִּצְרַפְתִּים כַּצֶּרֶף אֶת הַכֶּסֶף. וְהִרְשִׁיעוּ רְשָׁעִים, אִינוּן
עָרַב רַב.

וְהַמְּשַׁבְּלִים יְבִינוּ, (דניאל יב) אִינוּן מֵאֲרֵי קְבֻלָּה, דָּאֶתְמַר
בְּהוּן (דניאל יב) וְהַמְּשַׁבְּלִים יִזְהָרוּ כְּזֹהֵר
הַרְקִיעַ. אֵלִין אִינוּן דְּקָא מִשְׁתַּדְּלִין כְּזֹהֵר דָּא, דָּאֶקְרִי סֶפֶר
הַזֹּהָר, דָּאִיהוּ כְּתִיבַת נֹחַ, דְּמִתְּכַנְּסִין בָּהּ שְׁנַיִם מַעֲרִי,
וְשְׁבַע מִמְּלֻכוֹתָא. וְלִזְמַנִּין אֶחָד מַעֲרִי, וְשְׁנַיִם מִמְּשַׁפְּחָה.
דְּבַהוּן יִתְקַיֵּם (שמות א) כֹּל הַבֵּן הַיְלֹוֹד הַיְאֹוֹרָה תִּשְׁלִיכֶוּהוּ.
וְדָא אוֹרָה דְּסַפְרָא דָּא, וְכֹלָא עַל סִיבָה דִּילָךְ.

תַּבַּת נֹחַ שֶׁמִּתְּכַנְּסִים בָּהּ שְׁנַיִם מַעֲרִי וְשְׁבַע מִמְּלֻכוֹת, וְלִפְעָמִים אֶחָד מַעֲרִי וְשְׁנַיִם מִמְּשַׁפְּחָה, שֶׁבָּהֶם
יִתְקַיֵּם (שמות א) כֹּל הַבֵּן הַיְלֹוֹד הַיְאֹוֹרָה תִּשְׁלִיכֶוּהוּ. וְזֶה אוֹרָה שֶׁל סֶפֶר זֶה, וְהַכֹּל עַל הַסִּבָּה שֶׁלָּךְ.